

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

18. De Furtis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

elemosynariam effregerit furandi animo, juxta consilium Prudentum poenâ corporali, vel capitali afficitur. *d. art. 172. & 173.* ac ibi Christoph. Blumlach. Clafenius, & alii.

reperit interficere? De nocturno siquidem affirmatur in *l. 4. §. 1. ff. Ad Leg. Aquil.* si scilicet sine vitæ periculo ei parci nequeat. *l. 9. ff. Ad Leg. Cornel. de Sicar.* De diurno autem id ipsum negatur, nisi telo se defendat. *d. l. 4. & c. 3. de Homicidio.*

TITULUS XVIII.

De Furtis.

SUMMARIA.

1. a. Furtum quid nominis? 3. Quid rei? 4. Usq. 10. Quotplex? 11. Quo jure prohibeatur? 12. An sit licitum in extrema necessitate? 13. 14. 15. Quinam furti teneantur? 16. Usque 19. In quibus rebus? 20. 21. 22. Quo modo? 23. Quo sine furtum admittatur? 24. 25. 26. Quibus remediis furtum coercetur? 27. Et seqq. Quid sit Plagium, abigeatus, crimen peculatus, de residuis, &c.?

§. I.

- 1 **F**urtum dicitur vel à *furvo*, id est, nigro, quòd clam, & plerumque noctu fiat, vel à *fraude*, vel à *ferendo*, vel à verbo græco *phoras*, quod auferre significat. §. 2. *Instit. de Oblig. qua ex del.*

§. II.

- 2 Sumitur vel latè, sive ita, ut etiam rapinam, sacrilegium, peculatum, abigeatum, effractionem, expilationem, &c. completatur; vel strictè, sive ita, ut delictum quoddam speciale privatum designet, prout hic accipitur, &

§. III.

- 3 **D**efinitur furtum, quòd sit *contrectatio rei fraudulosa, incri faciendi gratiâ, vel ipsius rei, vel etiam usus ejus, possessionisve.* Text. in *l. 1. §. fin. ff. h. t.*

§. IV.

- 4 **D**ividitur furtum, multifariâ, præcipuè à tempore, à re, & à modo.

A tempore furtum aliud est diurnum, aliud nocturnum. Illud interdium, hoc noctu patrat. Atque hæc divisio eò spectat, ut intelligatur, liceatne furem in adibus, & locò delicti

A re furtum dividitur I. in magnum, & parvum. Magnum, ein grosser Diebstal dicitur, quod quinque solidos, fünf Gulden id est, quinque aureos Hungaricos, seu decem thaleros adæquat, vel excedit. Parvum, ein geringer Diebstal / appellatur, quod dictam summam neque egreditur, neque attingit. *Const. crim. Caroli V. art. 157. & 160. & ibi.* Interpp. An autem furtum excedat quinque solidos, id non ex eo, quod forsitan ex re furtiva ad furem pervenit, wie hoch er es ohngefehr verkauffet / est æstimandum, sed ex vero valore ipsius rei contrectatæ per *d. Const. crim. art. 160.* ibi: und in solchen Fällen muß man ansehen den Werth des Diebstals: & paulò post: und wie schädlich der Diebstal dem Beschädigten seyn mag. Confer. Carpzov. in *Pr. cr. q. 78. n. 51.*

II. A re furtum dividi potest in furtum rei, & furtum usus, & furtum possessionis per *d. l. 1. §. fin. ff. h. t.* Furtum rei committitur, cum res aliqua mobilis aliena domino invito auferatur. Furtum usus est, cum quis re alienâ utitur aliter, quàm uti deberet. §. *furtum. 6. Instit. de Oblig. qua ex del.* uti si creditor, vel depositarius re oppignoratâ, aut depositâ contra voluntatem domini utatur. Furtum possessionis est, cum ipse dominus alium, cui rei suæ possessio jure competeat, possessione ad illum pertinente privat; ut si debitor creditori invito pignus ante solutionem debiti occultè auferat. §. *aliquando Inst. Eod.* Verùm hæc duo genera furtorum criminaliter puniri non solent, & nomine furti communiter primum genus intelligitur.

A mo.

7 A modo dividitur furtum I. in manifestum, & non manifestum. Manifestum, ein offentlicher Diebstal est, quando fur cum re furtiva ab aliquo sive domino, sive tertio deprehenditur vel in ipso actu furandi, vel in loco admissi delicti, vel saltem antequam eò pervenerit, quò furtum perferre destinavit. Contra non manifestum, ein heimlicher Diebstal est, quando fur non ita deprehenditur. §. 3. *Instit. de Oblig. qua ex del. l. 3. 4. 5. & 7. ff. h. tit. Constit. crim. Caroli V. art. 157.*

8 II. A modo dividitur furtum in simplex, & violentum, seu periculosum. Simplex furtum illud est, quod nudo furandi actu absolvitur citra concurrentiam alterius alicujus delicti. Germanicè, ein gemein / schlechter Diebstal. Violentum, quod cum scalarum adhibitione, aut ædium violentà effractione, qualis non est, quæ clavi adulterinâ, mit dem Dietrich / seu conscensione per scalam contingit, ut notat Carpz. in *Pr. cr. q. 79. n. 40. & seqq.* vel cum telo & armis factum est. Germanicè ein gefliffener / gefährlicher Diebstal mit gewaltsamen Einbrechen. *Constit. crim. Caroli V. art. 159.*

9 III. A modo dividitur furtum in primum, & reiteratum, & hoc iterum in primum, secundum, tertium. *Const. Carol. art. 158. & seqq.* requiritur tamen ad furtum reiteratum, ut non solum in rebus diversis, sed etiam distincto tempore sit commissum. Jul. Clar. §. sent. §. furtum. n. 14. Menoch. 2. de Arbit. jud. cas. 295. num. 20. Clariss. D. D. Gletle in *Jurispr. terrib. tom. 1. p. 2. cap. 1. §. 2. num. 5.*

10 Addunt alii divisionem furti in domesticū, & extraneum. Domesticum vocant, quod fit à personis domesticis, & propinquis, puta ab uxore, liberis, servis, &c. quo de agitur in *Const. cr. art. 165. & 170.* Extraneum est, quod à quolibet peregrino, qui ad

ad familiam domini non pertinet, admittitur.

§ V.

Causa efficiens furti alia est remota, alia proxima.

Remota est jus naturæ, quo furtum admittere prohibitum est. §. 1. Inst. de Oblig. qua ex del. l. 1. §. 3. ff. h. t. l. 42. ff. de V. S. Nec obstat, quòd jure naturæ omnia sint communia, nec ab initio fuerit meum, ac tuum: siquidem jus naturæ non tantum versatur circa ea, quæ ab initio introducta, sed etiam, quæ postea humanâ voluntate sunt constituta, prout est distinctio dominiorum: & diversa utique sunt, actum omni tempore esse prohibitum, & omni tempore committi posse: sic namque tempore, quo Adam solus cum Eva erat, adulterium committi non poterat, juri tamen naturali erat contrarium. Confer. Clariss. D. D. Gletle d. c. 1. §. 1. num. 3.

Porro illud in confesso est, imminente extremâ necessitate famis, aut egestatis omnem cessare furti prohibitionem, furtumque permissum esse per c. discipulos. 26. dist. 5. de Consecr. quia in tali casu usus alienarum rerum jure naturæ communicatur, & cum vitæ conservationem rectæ rationis dictamen injungat, haud dubiè media ad illam necessaria non respuit. Utrum verò si postea surripiens ad pinguiorem fortunam venerit, ad restitutionem, aut compensationem rei ablata teneatur? sub lite est. Affirmat Zoëf. h. t. n. 17. eò quòd res ablata non tam donata, quam potius credendi animo censeatur esse data, arg. l. 21. pr. ff. de Probat. Negat probabiliter Barbola in c. 3. n. 3. h. t. eò quòd non obligetur ratione rei acceptæ, ut quæ supponitur non extare; nec ratione injustæ acceptionis, cum non injustè consumpserit; nec ratione contractûs, vel quasi contractûs, consequenter ex nullo

capite. Interim quoddictum est de necessitate extrema, ad aliam etiam gravem necessitatem non est extendendum per *d. cap. 3. h. t.* ubi tali casu furantibus imponitur pœnitentia, nisi reddiderint. Accedit, quòd oppositam sententiam damnaverit, ac prohibuerit Innocentius XI. *proposit. 36.*

13 *Causa efficiens proxima furti sunt non tantum illi, qui per se ipsos furantur, & etiam qui opem, consilium, vel auctoritatem accommodant. §. interdum. 11. Inst. de Oblig. qua ex del.* item qui furti conscii cum fure de re ablata participant, illam scienter recipiunt, aut etiam Domino quærenti non indicant. *c. qui cum fure. 4. h. t. §. 4. in fin. Inst. de Oblig. qua ex del.* Quòd pertinet vulgatum illud: *Der Hähler ist so gut / als der Stehler.* Hodie tamen quantum ad pœnam criminalem mitius agitur cum receptatoribus rerum furtivarum, quam cum ipsis furibus, & nisi aliquid auxilii præstiterint, solum arbitrariè puniri solent. Carpz. in *Pr. crim. q. 87. n. 51.* Planè furis occulti nomen etiam à sciente pro- palari non debet, nisi legitimè à Iudice interrogetur. Panorm. in *d. c. 4. n. 6.*

14 De eo non dubitamus, quin, si liberi Parentibus aliquid subtrahunt, revera, & inspe- cta naturali veritate furtum committant, *§. 1. Instit. de Oblig. qua ex del.* remque subtractam furti vitiò contaminent, ita ut propterea ad usucapiendum reddatur inepta. *§. 12. Inst. Eod. §. 8. Instit. de Usucapio- nib.* Verumtamen quia Parentes & liberi pro una eadèmpersona habentur. *l. 11. C. de Impub. & aliis substit.* atque dum liberorum, parentum quoque fama periclitatur, ita hos inter actio furti non datur. *d. §. 12. Instit. de Oblig. qua ex del. l. 16. ff. h. tit.* sed concessio sibi potestatis jure hanc liberorum proterviam coërcere possunt. *l. 17. pr. ff. Eod.* Adèd ut nec Iudici ex officio inquirere liceat, & graviore pœna fures domesticos af-

ficere permillum sit, esto Parentes hoc liberorum delictum vindicare negligant. *l. 11. §. 1. ff. de Pœnis. & ibi Brunneinan. Carpz. in Pr. cr. p. 2. q. 82. n. 39.*

Quod de liberis, idem de uxore statuen- dum: nam si constante matrimonio res ma- riti amoverit, vel econtra, non furti conveni- tur actione, sed rerum amotarum: ob ho- norem enim matrimonii tam turpem, & atro- cem actionem dare in personas ita sibi con- junctas lex erubuit. *l. 22. §. 4. C. h. tit. l. 2. ff. Rerum amot.* & in his quoque pœnam furti ordinariam locum non habere, benignius, & humanius est. Wefenb. in *Parat. ad h. t. n. 8.*

§. VI.

Materiam, seu objectum furti ponit res fur- to obnoxia; quæ ut talis sit, debet esse aliena, mobilis, & ab alio possessa.

Aliena: hoc est, ad alterum jure aliquo spectans, quocunque tandem sive domini pleni, directi, vel utilitis tantum: sive quoad solum usum, vel detentionem legitimam: non enim tantum, qui vero domino aufert rem propriam, sed etiam qui usurarium, commodatarium, conductorem, aut depositarium in- vitum privat usu, vel possessione rei sibi concessæ, furtum committere judicatur. *§. 15. & seqq. Instit. de Oblig. qua ex del. l. 10. 11. & 12. ff. h. t.* Quin & ipse Dominus directus, si rem suam surripiat ei, qui jus illà utendi, fru- endi, vel detinendi habet, ut in commodato, locato, pignore, deposito, furtum committit, sicut & commodatarius, conductor, deposita- rius pignus obtinens, si contra rationem con- ventionis sine expresso vel præsumpto con- sensu domini ejusmodi re utantur, quasi fur- tum committunt. *§. 6. & 10. Inst. de Oblig. qua ex del. l. 16. ff. de Condiç. furt.*

Mobilis: explosa enim est sententia ex illi- mantium, etiam fundi, locive furtum fieri. *§. 3. Inst. de Usucap. l. 25. pr. ff. h. t.* tamen etiam res hujusmodi immobiles tangi possunt, non

non tamen possunt de loco in locum moveri, consequenter nec furto surripi.

18 *Et ab alio possessa*; siquidem regulariter per quodlibet furtum possessio interrumpi debet, & ubi non est possessor, ibi nec furto locus est. Unde qui ex hæreditate jacente aliquid sublegit, furti non tenetur, ex quo nullus possessor adfuit. l. 1. §. 15. ff. *Si is, qui testam. lib. esse juss.* sed hic in peculiare crimen incidit, nimirum expilatæ hæreditatis. l. 1. §. 13. ff. *de Expilat. hered.* Id buod limitatur in rebus levandæ navis causâ in tempestate ejectis: hæ namque, licet non possideantur. l. 3. §. 13. ff. *de acquir. vel amitt. possess.* at tamen, si quis eas in mari repertas, aut fluctibus expulsas lucrandi animo abstulerit, furti reus est. §. fin. *Instit. de Rer. divis.*

19 *Scrupulo non caret*: an furtum fiat auferendo rem minimam? Affirmo per §. 16. *Instit. Eod.* quoniam qualitas delicti, non quantitas rei consideranda venit. Interim ex certa Theologorum sententia à gravi peccato furti excusat levitas materiæ. Quænam autem materia sit levis, vel gravis? dissident. Plerique volunt attendendum esse ad conditionem illius, cui res ablata est, atque idè respectu divitis majorem quantitatem requirunt, quàm pauperis, eò quòd pauperi auferendo decem, vel viginti crucigeros facilè plus damni inferatur, quàm diviti auferendo totidem florenos. Communiter tamen respectu hominum mediocri fortunæ tres floreni pro magna quantitate furti reputantur. Ego hanc disputationem Theologis commendo, & Tu præ aliis consule Clariss. P. Paul. Metzger. in *Theol. Schol. tr. 12. disput. 40. art. 1. §. 2. per tot.*

§. VII.

20 *Forma furti consistit in fraudulosa contrectatione rei alienæ invito Domino, luci causâ factâ.*

Dicitur I. *in fraudulosa*, hoc est, dolo fa-

cta: etenim furtum sine dolo, & sine affectu furandi haud committitur. §. 7. *Instit. de Oblig. qua ex del.* quia animus demum, atque propositum malevolum distinguit delicta, malitiamque tribuit actionibus, ut sic, qui bona fide, ac sine fraude rem contrectavit existimans, dominum consensurum, extra crimen videatur. l. 46. §. 7. ff. *h. tit.* Si modò probabiles hujus opinionis causæ suffragentur, ut puta singularis amicitia, vel familiaritas; alioquin soli contrectantis assertioni vix creditur, Brunneman. *ad. d. §. 7. Instit. de Oblig. qua ex delict.* Ex. 23. n. 2.

Dicitur II. *contrectatione rei alienæ*: Quæ locutio designat corporalem rei apprehensionem, sive motionem de loco in locum, sine qua furtum non intelligitur. Sic igitur fur non est, qui conclave furtum faciendi causâ intravit. l. 1. §. 7. ff. *h. tit.* aut qui rem commodatam, vel penes se depositam inficiatur, nisi etiam locò eandem moverit animo interceptendi. d. l. 1. §. 2. & l. 67. pr. ff. *Eod.* sicut nec ille, qui tantum effregit conclavia, aut arces, nihil tamen adhuc tum abstulit. l. 22. ff. *Eod.*

Dicitur III. *invito domino*; adde, vel *justo rei detentore*: enim verò, qui domino sciente, seriò volenterem ejus contrectat, furtum fecisse dici non potest, ut nec ille, qui putat, se invito domino rem contrectare, cum eo volente fecit. §. 8. *Instit. de Oblig. qua ex delict.* l. 48. §. 2. ff. *h. tit.* Nisi fortè dominus idè sciens patiatur fieri contrectationem, ut in ipso facto furem deprehendat, veluti in casu d. §. 8. & l. si quis. C. h. t.

Dicitur IV. *luci causâ factâ*: nam

§. VIII.

Finis furti lucrum est: qui alio fine rem alterius contrectat, non facit furtum, sed injuriam, si facit contumeliæ causâ: damnnum, si nocendi animo. l. 39. l. 53. ff. *h. tit.* l. 41. §. 1. ff. *ad leg. Aquil.*

Q 2

§. IX.

§. IX.

24. *Effectus furti cernitur in remediis juris, quæ vel sunt rei persecutoria, vel pœnalia.*

Remedia rei persecutoria duo suppetunt: nempe rei vindicatio, & conditio furtiva.

Rei vindicatio competit Domino ad rei furtivæ restitutionem non solum adversus ipsum furem, sed etiam contra quemcunque ejus possessorem. §. 1. Inst. de Actionib. l. 36. ff. de Rei vindic. sive bonâ sive mala fide, sive iusto, sive iniusto, sive nullo titulo rem possideat. l. 2. & 5. C. h. t. ita quidem, ut cogatur domino rem restituere etiam non refuso pretio. d. l. 2. & ibi Sichard. n. 1. Covar. in c. peccatum. p. 3. n. 8. de R. F. in 6. idemque procedit, etsi in loco publico, veluti in mercatu, & nundinis publicis rem emerit. Menoch. de Presumpt. lib. 5. presump. 29. n. 22. Quin etiam si protestatus sit, se rem emere, ut domino refuso pretio restitueret. d. l. 2. C. h. t. Clar. 5. sent. §. furtum. n. 26. Nisi fortasse cum protestatione alia concurrat bonæ fidei conjectura. Menoch. ubi supra n. 17. aut nisi modico pretio rem emat ex animo, ut Domino restituat, quod alioquin eam vix recepturus sit, arg. c. 5. causâ 14. q. 5. Cov. l. cit. n. 5.

Conditio furtiva, quæ rei furtivæ restitutionem, si extet, vel æstimationem, si non extet, omnique interesse petimus. l. 3. l. 8. ff. de Condit. furtiva. similiter soli Domino datur. l. 1. ff. Eod. l. 14. §. 16. ff. h. t. Et datur tum adversus ipsum furem, & si plures eandem rem contrectaverint, adversus singulos in solidum, sic tamen, ut solutione unius reliqui liberentur. l. 1. C. de Condit. furt. tum adversus quoscunque hæredes furis, non modò in id, quod ad eos ex delicto defuncti pervenit, sed in solidum. l. 9. ff. Eod. Clarif. D. D. Gletle in Jurispr. terrib. tom. 1. p. 2. c. 1. §. 7. n. 13. & seqq. Quod adeò verum, ut licet fur ultimo supplicio affectus sit, hæredes ta-

men ad rerum ablatarum restitutionem, aut æstimationem actione hæc conveniri possint per Const. crim. Caroli V. art. 51. 107. & 213. Carpz. p. 2. dec. 190. n. 4. Georg. Adam. Struv. in Observ. crim. cap. 14. observat. 10.

Remedia pœnalia sunt actio furti, & accusatio criminalis.

Actio furti duplex est: furti nempe manifesti, & non manifesti: Illa in quadruplum, hæc in duplum competit. §. 18. Inst. de Act. §. 5. Inst. de Oblig. quæ ex del. Utraque meram pœnam continet. §. fin. Inst. Eod. Utraque illi soli competit, cujus ex honesta causa interest, rem salvam esse, & furtum factum non fuisse. l. 11. l. 12. l. 48. §. 4. l. 76. ff. h. t. §. furti autem. 13. & seqq. Inst. de Oblig. quæ ex del. Interesse autem hoc loco intelligitur ejus solum, qui ob eam rem, quod culpâ ejus perierit, à Domino conveniri potest ad restitutionem, vel æstimationem, ut commodatarius, conductor, depositarius &c. l. 14. §. 9. l. 49. ff. h. t. Utraque contra furem, & non contra hæredes ejus datur, nisi fortè lis cum defuncto fuerit contestata. §. 1. in fin. Inst. de Perpet. & temp. act. l. 139. & 164. ff. de Reg. Fur.

Accusatio criminalis tendit ad vindictam publicam: videlicet Jure Romano ad pœnam arbitrariam. l. fin. ff. de Furtis. Jure Carolino autem certis casibus ad pœnam capitis, ac suspendii: enim verò furtum non manifestum, primum, simplex & parvum punitur pœnâ dupli, si fur solvendo sit; si non, pœnâ carceris, jubeturque rem ablatam restituere cum urphenda. art. 157. Ob Manifestum, simplex, primum, & parvum, si fur vilis conditionis sit, ad numellas virgis cæditur, & relegatur, factâ prius restitutione rei ablatæ, aut solutione æstimationis; quòd si autem fur sit honestæ conditionis, & spes non vana emendationis, pœna est quadrupli, vel si solvendo

non sit, pœna carceris temporalls. *art. 158.* Furtum *simplex primum*, & magnum arbitrio Judicis coercendum relinquatur. *art. 160.* Furtum *secundum* aliter multatur, si utriusque summa sit infra quinque solidos, aliter, si eosdem excedat: illius pœna est pro numellis positio, relegatio, vel confinatio; hujus pœna est arbitraria. *art. 161.* Tertium furtum etiam *simplex* capitale est, & mas quidem laqueo, foemina suffocatione in aquis, vel alia quadam simili mortis pœnâ perimitur. *a. 162.* Denique furtum *violentum*, seu, ut alii vocant, *periculosum* sive *parvum*, sive *magnum*, sive *primum*, sive *iteratum*, sive *manifestum*, sive *non manifestum*, plectitur pœna capitali, vel si circumstantiæ aliud suadeant, non capitali. *art. 159.* & *ibi* Christoph. Blumlach. Clasenius & alii.

26 Caterum in foro Canonico Clerici ob furtum deponuntur. *e. presbyter. 12. dist. 81* in laicos fertur excommunicatio, non solum in furem, vel alium injustè detinentem rem furtivam, sed etiam in scientem, & non indicantem furem, ut cum Panorm. tenent communiter DD. in *c. qui cum furo. 4. h. t.* Atque eum in finem ab Episcopis, vel eorum Vicariis ad instantiam partis læsæ concedi possunt monitionæ literæ generales sub excommunicatione contra eos, qui rem alienam vel injustè detinent, vel ab alio detentam scientes non revelant, ita ut si intra certum tempus in iis præfixum non restituant, vel indicent, ipsi etiam factò excommunicationem incurrant. Hæ excommunicationes dicuntur fieri *in finem revelationis*, cavètque de iis specialiter Trident. *sess. 25. de Reform. c. 3.* ne ab alio prorsus, quam ab Episcopo, vel (ut Declarationes Cardinalium *ibidem* habent) ejus Vicariis decernantur, ut fiant monitionibus præmissis, & ex re non vulgari deperdita, ac non nisi causâ diligenter cognitâ, nec ex auctoritate Magistratûs sæcularis. Confer

P. Engl. *ad tit. de Sent. excomm. n. 22. & 2. seqq.*

§. X.

Affinia furto sunt *plagium*, *abigeatus*, *crimen peculatus*, *de Residuis*, *expilatio hereditatis*, *sepulchri violatio*, & *termini amotio*.

Plagium est crimen publicum, quod committitur vel alienum servum dolosè supprimendo, vel liberum hominem donando. *l. 3. 4. & pen. ff. Ad leg. Fab. de Plag.* Pœna plagii olim erat pecuniaria. *l. ult. ff. Eod.* Jure novum interdum est pœna capitalis. *c. 1. h. t. l. 7. & fin. C. Ad leg. Fab. de Plag.* interdum mitior, puta metalli, vel exilii. *§. 10. Inst. de Publ. jud. Carpz. in Pr. cr. q. 83. n. 90. & seqq.*

Abigeatus est crimen extraordinarium, quod committitur, cum quis dolò malò de grege, armento, ex stabulo, aut pascuis equum, aut bovem saltem unum, vel oves decem, aut porcos quinque vel quatuor, &c. subtrahit, & quodammodo deprædat, vel abigendi studium quasi artem exercet. *l. fin. ff. de Abigeis.* Pœna abigeatûs jure communi varia est, & modò damnatio ad metallum, modò relegatio, modò condemnatio ad bestias. *l. 1. & 2. ff. Eod.* Hodie solet puniri ut furtum juxta ea, quæ *ibid.* notant DD. communiter.

Crimen peculatus est crimen publicum, quo pecunia, resve publica ab eo, cujus fidei, & periculo non est commissa, surripitur. *§. 9. Inst. de Publ. jud. l. 1. l. 4. pr. ff. Ad leg. Jul. pecul.* Pœna peculatus jure Civili, vel est pecuniaria, nempe quadruplum. *l. 6. in fin. & l. pen. ff. Eod.* vel alia: & quidem in personis privatis deportatio. *d. §. 9. Inst. de Publ. jud.* in publicis ultimum supplicium. *l. un. C. de Crimine peculat.* Hodie pro modo admissi accommodari poterit pœna furti.

Crimen de residuis est delictum publicum, quo pecunia publica ad certum usum publicum

cum destinata ab eo, cujus fidei, & periculo commissa est, retinetur, vel in usum proprium convertitur. *l. 2. l. 4. §. 3. ff. ad leg. Ful. pecul.* Poena hujus criminis præter infamiam, quæ in omnibus publicis judiciis damnatum sequitur per *l. 7. ff. de Publ. judic.* est restitutio rei ablatae cum tertia ejus parte, ut ad eum qui v. g. 300. imperiales abstulit, 400. restituere necessum habeat. *l. 4. §. 5. ff. ad leg. Ful.* Hodie hujus criminis rei extra ordinem puniuntur, ut *ibid.* advertit Echolt.

31 *Crimen expilatae hereditatis* committit, qui ante hereditatem aditam, vel etiam post aditam, sed necdum possessam rem hereditariam mobilem furripit: talis enim, quia nullius est possessio, furtum non facit. *l. 70. ff. h. tit.* Poena hujus criminis arbitraria est, & intelligenda pro circumstantiis personarum. *l. 1. §. 3. ff. Expil. hered.* Carpz. in *Pr. cr. p. 2. q. 83. n. 83.* ubi asserit, personas extraneas fustigatione, consanguineas non ultra relegationem puniri posse; nunquam verò putem ultimum supplicium in hoc delicto locum habere.

32 *Sepulchri violatio* accidit, si quis sepulchra non solum violat, sed & marmora, & alia monumenta aufert, sepulcorum cadavera effodit, vel etiam morte punitorum spoliat. *l. 2. §. 3. ff. de Sepulch. viol.* Poena hujus criminis extraordinarii præter infamiam est arbitraria, & quandoque capitalis, præsertim si monumenta violentur, & sacrilegium perpetratur. *l. 1. 3. 7. §. fin. ff. §. l. 4. C. Eod.*

33 *Amotio termini* fit, quando quis dolò malo terminos, seu lapides finales die Gränz Stein/ und Gränz Zeichen eruit, aufert, vel ut solum noceat alteri, vel ut vicino fundo quid detrahat, & suo adjiciat. Poena hujus criminis est vel pecuniaria 50. aureorum. *l. fin. ff. Termino moto.* vel relegatio, & fustiga-

tio in eo, qui terminorum, & jurium occupandorum gratiâ fines movet. *l. 2. ff. Eod.* Ad capitis verò poenam in hoc crimine non perveniri, testis est Carpz. *d. q. 83. n. 70.*

TITULUS XIX. De Usuris.

SUMMARIA.

1. 2. *Usura definitio nominis.* 3. *Definitio realis.* 4. 5. *Divisio.* 6. *Quo jure prohibeatur?* 7. *Usurarum quinam?*
8. *Quanam res in usuram veniant?* 9. 10. 11. *An in solo mutuo, & in quibus aliis contractibus usura contingat?* 12. *usque 15. Ex quibus causis liceat aliquid accipere ultra sortem?*
16. *Finis usura quis?* 17. *Qua usurarum poena?*

§. I.

Usurâ ab usu nomen habet: quia propter usum pecuniæ præstantur juxta *l. 60. pr. ff. Pro socio. l. 7. §. 9. ff. de Administr. & peric. tut.* Aliàs & fœnus vocitari solet à fœtu, seu fœtura quadam pecuniæ parientis, atque incrementis. *Desselius h. t. erotem. 1.*

§. II.

Sumitur dupliciter: I. Materialiter, seu pro re, quæ in usuram venit, & sic est quædam accessio ad sortem mutuam, ac debitum principale. II. Formaliter, seu pro actu, conventionione, ac contractu usurario. Et sic

§. III.

Definitur usura, quòd sit actus voluntatis interior, vel exterior conventio dandi, vel accipiendi luerum aliquod temporale ultra sortem ex vi, & causa mutui principaliter. *Covarr. 2. Var. resol. c. 1. n. 2. §. usura.*

§. IV.

Dividitur usura I. in mentalem, & conventionalem. Mentalis est, quando mutuans citra ullam conventionem ea intentione dat mu-